

Lausunto

26.8.2025

VN/19968/2025

VN/19968/2025-PLM-41

Valtioneuvoston kanslia

PLM; Lausunto; Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta

Valtioneuvoston kanslia on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi valtioneuvostosta annettua lakia (175/2003) siten, että siihen lisätään lainsäädännön arviointineuvostoa koskevaa sääntelyä. Arviointineuvostoa koskevat keskeiset asetuksentasoiset säännökset nostettaisiin täsmennettyinä lain tasolle. Lakiin lisättäisiin myös hallitusten arkistoihin kuuluvia asiakirjoja koskevaa sääntelyä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi sääntelyä, jolla rajoitettaisiin tiettyjen hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen julkisuutta. Tämä merkitsisi rajattua poikkeusta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisiin asiakirjojen julkiseksi tulemisen ajankohtaa koskeviin yleissäännöksiin. Lakiin lisättäisiin myös tehtävään määrittämisestä valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä koskevaa sääntelyä. Menettelystä ei ole säädetty yleislainsäädännössä.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Hallitusneuvotteluja koskevien asiakirjojen julkisuus

Puolustusministeriö pitää tarkoituksenmukaisena, että valtioneuvostosta annetussa laissa säädettäisiin hallitusneuvotteluita koskevien asiakirjojen julkisuudesta ja hallitusneuvotteluja koskevista menettelyllisistä vaatimuksista ja rajauksista. Nämä liittyisivät esim. eduskuntaryhmän pyyntöön, ministeriön harkintavaltaan sekä tiedon julkituksen ankkurointiin hallitusohjelman käsittelyyn eduskunnassa valtioneuvoston tiedonannon pohjalta. Ehdotetuilla muutoksilla selkeytetään nykytilaa ja toimijoiden asemaa prosessissa.

Eduskunnan julkisuuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä hyväksymän lausuman mukaan salassapitoa koskevien erityissäännösten ottamista muuhun kuin julkisuuslakiin on vältettävä, mutta tilanteessa, jossa asiasta ei säädetä julkisuuslaissa, parhaana ratkaisuna nähtiin asiaa koskevan sääntelyn lisääminen valtioneuvostosta annettuun lakiin ministeriöiden osalta. Tämä tarjoaa mahdollisuuden testata sääntelyn toimivuutta ja vaikutuksia, jotta siihen voidaan palata myöhemmässä vaiheessa julkisuuslain kokonaisuudistuksen ja oikeuskäytännön kehittymisen myötä, mahdollisesti koskemaan myös muita viranomaisia kuin ministeriöitä.

Tehtävään määrittäminen valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä

Toimintaympäristön muutos on aiheuttanut tarpeen turvata ministeriölle säädettyjen tehtävien toteutuminen hyödyntämällä erilaisia keinoja varmistaa riittävät henkilöstövoimavarat.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Puolustusministeriössä rekrytoidaan henkilöstöä ensisijaisesti julkisella viranhauulla, mutta myös valtion virkamieslain (750/1994) 20 §:n mukaista menettelyä käytetään. Puolustusministeriössä tehtävään määräämisen avulla kyetään varmistamaan erityisesti ennakkoimattomissa ja kestoaltaan rajatuissa tilanteissa tarvittavat henkilöstövoimavarat ja hyödyntämään myös henkilöstön osaamisen kehittämistä. Näissäkin tilanteissa on aivan keskeistä varmistaa henkilöstön yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu. Tehtävään määräämismenettelyä ei käytetä puolustusministeriössä vakiintuneesti vaan satunnaisesti.

Tehtävään määrääminen tarjoaa yhden tavan varmistaa riittävät resurssit, mutta nykyistä selkeämpää tulisi olla, missä tehtävissä tehtävään määrääminen olisi perusteltua. Tähän esityksessä ei kuitenkaan oteta varsinaisesti kantaa. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan mahdollinen uusi sääntely tulisi sisällyttää valtion virkamieslakiin, jossa säädetään virkamiehen oikeudellisesta asemasta ja jonka 57 §:ssä säädetään jo tehtävään määräämistä koskevasta muutoksenhausta.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Lainsäädäntöjohtaja

Hanna Nordström

Hallitusneuvos

Minnamaria Nurminen

Liitteet -

Jakelu VNK Valtioneuvoston kanslia

Tiedoksi

VN/19968/2025-PLM-41

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: